

1.13 Ballonparken

København som hovedstad: Artilleriets ballonhangar og barakby, der blev til et alternativt byområde.

Beskrivelse af kulturmiljøet

Kulturmiljøet omfatter Ballonparken med tidligere militærbarakker og ballonhangar.

Begrundelse

Ballonparkens barakbebyggelse og ballonhangar udgør sammen et enestående vidnesbyrd om Københavns funktion som garnisonsby og det nordlige Amagers mangeårige historie som militært område. Samtidigt vidner områdets nuværende karakter med de mange individuelle tilpasninger af de tidligere militærbarakker om efterkrigstidens boligmangel og bebyggelsens senere anvendelse som alternativt boligområde.

Barakker og ballonhangar til artilleriet på Amager Fælled

Barakkerne blev opført i 1886 som indkvartering til artilleriet i tilknytning til skydebanerne på Amager Fælled. Bebyggelsen erstattede en midlertidig teltlejr og omfattede to rækker af ens træbarakker samt barakker til officersmesse, stalde o.l.

Hangaren til militære observationsballoner blev opført af Hærens Ballonvæsen i 1917. Udover selve hangaren blev der bl.a. opført sidebygninger med varmekamre til ovnene, der varmede luften til ballonerne op. De 25 m lange, såkaldte drageballoner blev anvendt til observation af skudnedslagene på Amager Fælled under artilleriets skydeøvelser. Da fly i 1930'erne tog over fra observationsballonerne, fortsatte hangaren som militært magasin. Ballonhangaren er i dag landets eneste tilbageværende og én af få bevarede ballonhangarer i Europa.

I 1943 blev området overtaget af den tyske værnemagt, og efter 2. verdenskrig blev tyske flygtninge kortvarigt indkvarteret i området. I 1946-48 anvendte Røde Kors området til indkvartering af ca. 500 estiske flygtninge.

Ballonparken som boligområde

Da København i efterkrigstiden var præget af massiv boligmangel, blev barakbebyggelsen i 1948 til "Kollegiebebyggelsen Ballonparken", der husede mandlige studerende fra provinsen. Der blev bl.a. etableret købmandsbutik og fælleskøkken. I 1971 blev Ballonparken en selvejende institution med beboerdemokrati, og der kom både mandlige og kvindelige beboere. De første individuelle ombygninger skete samme år, og siden har beboerne sat deres personlige præg på området med mange forskellige om- og tilbygninger og beplantning af området. I 2008 overgik Ballonparken til Fonden Ballonparken, der har til formål at "opretholde Ballonparken som et alternativt boligområde med et socialt sigte og en socialt bredt sammensat beboergruppe".

Ballonhangaren blev i 1961 til ridehal for politiet og overgik i 1970 til rideskole. Den fungerer i dag som en del af et kommunalt rideklubtilbud.

Bærende bevaringsværdier

- Det tidligere militære anlæg med to ubrudte rækker af træbarakker placeret regelmæssigt med gavle mod den centrale adgangsvej samt enkelte større tværstillede bygninger.
- Den oprindelige barakbebyggelses stringente, ensartede arkitektoniske udtryk med bygninger i én etage, saddeltage med tagpap, røde bræddebeklædte facader, hvide vinduesrammer og grønne døre.
- Områdets nuværende karakter med mange senere, individuelle tilpasninger inden for rammerne af den oprindeligt stringente bebyggelse.
- Ballonhangaren med sidebygninger og ubebygget manøvreareal.
- Det tidligere marketenderi (kantine) som områdets eneste fuldmurede bygning.

- Områdets grønne præg og barakbebyggelsens åbne karakter uden høje hegn imellem bygningerne.
- Barakbebyggelsens omkransende træbeplantning.

Sårbarhed

Kulturmiljøet er sårbart over for ændringer, herunder om- og tilbygninger og opsætning af kviste, der vanskeliggør aflæseligheden af den oprindelige barakbebyggels karakteristiske gavlmotiver mod vej og tydelige mellemrum mellem barakkerne. Bebyggelsens helhedspræg er sårbart overfor individuelle ændringer i facadematerialer, farvesætning og opsprosning af vinduer. Barakkerne er sårbare overfor manglende vedligehold. Områdets grønne og åbne præg er sårbart overfor ændringer som opsætning af faste hegn og belægning af eksisterende beplantede arealer.

Udviklingsmuligheder

Området er tæt bebygget, og der er begrænsede udviklingsmuligheder. Kulturmiljøet rummer i dag to markante, overlejrede kulturhistoriske fortællinger, og det er væsentligt, at begge fortællinger fortsat kan aflæses. Mindre om- og tilbygninger kan ske under hensyntagen til den overordnede struktur, bebyggelsens arkitektoniske helhedspræg og den fortsatte aflæselighed af områdets militære historie.

Nuværende sikring

- Ballonhangaren er fredet.
- Størstedelen af Ballonparkens bygninger er udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen.

